

Lítla oyggj og teir fimm vísmenninir

Dagurin læt seg í morgunkápu. Trilvandi skýbóklar lógu um Nólsoyina og rættu tong við Stong og Eystnes. Drotningin lá við keina og undir teimum gulu pakkhúsum og oysti krita hvítt kelið úr tí svarta holdinum. Dampspolini snurðu og dúnlættur dampur lá um teir dökku veirarnar. Lössingarfolkið sóð á keini og vóru drivin út úr Edens Aidingarði av Várhara sjálvum við manandi rópum frá foreldrunum Adam og Evu henda slavná morgun 21. des. 1962.

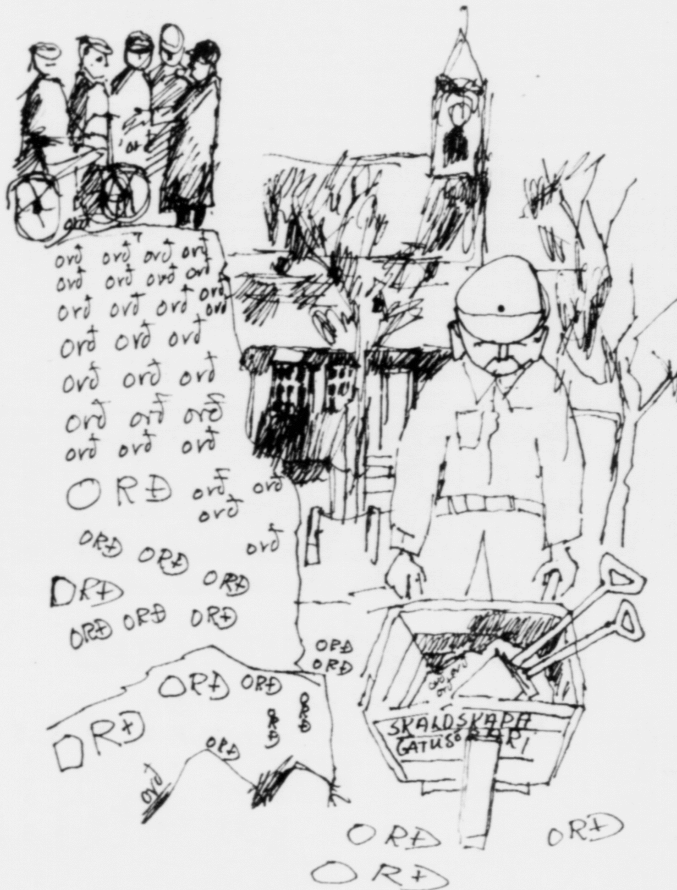
Ikki var ferðslan so tøtt oman og niðan eftir Aarvegnum. Taxabílarir áttu asfaltið og fóru við sínum eyðkennismerkjum: Peugeot, Rambler og Zefur – ljóðkátir í tylvt og tvispori eftir hesum stræti. Mureldurin í kjalarvørrum teirra gav tær ikki dreym um, á t t ein dag fór at sita í onkrum akfari, sum var systinnabarn ella trimmeningur til hesar drekar. Men fátt var um tað, sum dar taði út og inn í tinari verð í hesum døgum. Bilurin er nú næstan hvørs mans ogn, og hetta var bert ein dreymur um hetta mundið.

Apotekið og Bókhandlin vóru varnar nar á Aarvegnum. Tann lítla kioskín við Posthúsið var ein sývandi blóðdröpi á tí váta asfaltinum. Her fóru læraraskúlanæmingarnir út í frikrotterinum at fáa sær okkur t sett undir tonnina og keypa sær blóðini. Eitt Kit-Kat og Fjúrtaði. Læraraskúlin helt júst til í gróthúsinum, sum Tórshavnar býráð býleikar í nú. Har vóru einar fyra skúlastovur. Skúlastovan, sum preppaklassen helt til í, varð rópti Utistova. Hon vendi út ímóti Vaglinum og hevði ein stór an glugga, og inn í hesa mentannarstovu rann Aarljós. Her vóru framtíðarlærarnir klaktir og skuldu bera ein bóðskap til tað unga ættarlíðið á bygd og bý um kunnskap og moral. Gjøgnum gluggan fekkst tú gull, royksli og myrru. Hesin deymur hekk yvir fólk, ið leitaðu sær niðan á Kondittarið. Sigarroykurin hekk uppi í klæðunum. Cigarir frá Oscar Arge, Tributo, Manne og Advokat. Frakkarnir glinsaðu. Skygdu sum gongustjórur í tí vadmalsljósi, ið hekk yvir Aarvegnum. Teir vóru ikki so litfáir. Flestu teirra vóru brúnir. Onkur grónur sást upp ímillum. Mangir vóru komnir úr Aberdeen og Grimsby. Her vóru menn og kvinnur smíðað til lotuna og ikki málsvikin av lættkeyptum mótaðingli. Tað var ikki stakkalastás, ið gingið varð í. Sjálvandi var Gunnar Stockholm komin, men var ikki hissini plagg sum hesir fótstíðu, kittfarvaðu búanir, hansara útúni. Summir gingu undir hatti, men flestu teirra á hovdu kepp. Teir lyftu hattin og keppin so hovskliga, tá ið teir hittust og møttust. Hatturin var ein oyggj og keppin var ein skulpturur.

Aarvegurin átti fólk, ið bæði árla og síðla fór henda veg. Hann dalaðaði um hvørt mansbarn, ið traðkaði sínar skógvar á hesi blóðæðr. Hann var tolin og hevði ongan marbakka, sum farast kundi av, tá ið súðurin var í so nógvur. Ikki at tala um, tá ið bygdafólkið rósaðist um breytina og hugdu inn í teir glitrandi gluggar nar. Hesi fólk komu kanska ber t einaførð um árið til Havnar at keypa okkur t forkunnugt, sum frættist um... buksur frá Hans Joensen... jakka frá Gunnar Stockholm... ein høvil frá Thomas Dam. Síni egnu byarbørn vardi hann um við sínum hár utu hndum.

Úr hesi postalensbreytt stakk ein oyggj seg upp. Hon fleyt út fyr glugganum á Læraraskúlanum. Hetta var Litlu oyggj. Hon eygleiddi læraraskúlanæmingar nar, sum stóðu og ótu eitt Kit-Kat í glugganum í Utistovu. Hon hevði fingið sitt niðursetu-fólk.

Niðan eftir Aarvegnum kom ein maður tenjandi við súkklini við hoi. Hetta var trúlovaða festarmoy hansara. Hann plagdi onkuntíð vera uppi hjá Ellingsgård at fáa sær ein bita saman við læraraskúlanæmingum. Hann minti ikki so sørt um Yul

Stuttsøga og tekning:
Frits Johannesen

Brynnar. Hann fór fram við uppslogunum, sum sjónleikarhúsið hevði. Óivað kveitti Janus Kamban at dupultmynd síni á uppslagnum, men súkklin vildi víðar í og var Litlu oyggj í ljósmála undir tí stór a glugganum, har læraraskúlanæmingar nir stóðu. Hann var niðursetumaður á hesi út-oyggj mitt á tí dimm gráa Aarhavinum. Hann og aðrir hevdu tikið við landnámi og vóru landnámsmenn. Hann høgdi lotuna úr steini og evnaði fólk úr br onsu. Tað skuldi eisini vera pláss fyr teimum á hesi berligu oyggj, sum skuldi sæta sær og sínum. Janus fór ímóti eystfallinum og helt inn ímóti Litlu oyggj.

Undir Hafnia kom maður vappandi niðaneftr. Hann var álvarsamur í útsjón og rørligur um ennið. Vildi ikki ner ta við dagin. Var eitt sindur bangin fyr í at lasa ov nógv av dagsbulinum, men vildi heldur taka uppá so bulur og er ma ikki gjordist ov snerpi, tá ið dagur legði sig til hvíldar aftan tað gráa, vældæmda Kirkjubøreyn. Hann var eisini niðursetumaður. Hansara fransuta gongulag elti Aarvegin upp í

skúm. Karsten Hoydal var ein víðkvæm sál, sá hvussu dýrur lutur, ið Litlu oyggj var... kanska eitt ævinleikaboð av magn og anda. Einkil óljóð var av fótafari hansara. Einkil glint og einki misljóð. E in afturundirgerð við varrakantin á Aarvegnum, bar hann yvir undir Litlu oyggj.

Ein stavnamaður kom oman við glugganum hjá Thomas Dam. Lummarir vór stív, stappaðir við føroyskum orðum. Hann visti hvussu hesi orð skuldu íklæðast og fáa dām. Hann var litlilatin, men sá steinturur nar á Viðareidi dansa undir vælvaksum siglutróum og skyggja á Nánes-tanga. Hann helt um gripsborð og damladi við aðrari árin, meðan hann steymdi inn undir oyyna. Hann hevði ein dýran fœrning umborð, sum hann hevði ttiognad sær tíðliga á ævi síni. Christian Matras tugdi lotuna við varrunum. Hann vildi vera á Viðareidi, men hann var í Havnini. Hann átti part í Litlu oyggj og hevði fingið nokur lunnindi á hesi havsins oyggj, sum hann vardi um. Hann snaraði sær á eitt sindur, meðan hann gekk. Onkur vildi hildið, at

hann hevði fingið mýs á heilan, men hetta var bara eitt mansbarn úr tí svartu asfaltinum, sum hugsaði so. Chr. Matras fór við eystfallinum oman á Aarhavið. Synd at siga at hann róði skotróður. Hann reið ikki sama dag, sum hann saðlaði. Hann kom undir oyyna í øllum góðum.

Langt, langt, langt uppi í Aarhavinum kom ein samfingin maður undir kolli við lættum áralagi. Hann hevði havt vitjan av Rembrandt í morgun, sum hevði pussað nesina og givið rakdropanum undursaman lit. Hann lýsti sum ein nykr andur yvir Hjalmar Jacobsens bókahandil. Hesin garpur seig alt til sín. William Heinesen var langt síðani avnalvaður í orð og tal. Hann hevði gjørt Aarhavið til sín nalva-strong. Hann oysti kjalarvørrin frá Chr. Matras av sær. Fór skútuskúmandi so blásin kom fram við Káta hor nið. Setti út í kortið og steyndi móti frælsis oyyni á tí djúpa, dimma, kolsvarta Aarhavinum. Her kundi vera kyrrvont, men orðasníllingur in fekk sjóvarilskuna at leggja seg og fekk fast undir fótin undir Litlu oyggj.

Gluggin í Utistovu rópti stumm orð út yvir hesi heimsins mansbørn, ið búsett undir glugganum. Sjálvur apaði tú tær eftir hesum oyggjaheimsspekingum, ið kendu tevið av halastjórnum, sum fóru framvið í goysandi eldlogum. Bjarni Niklassen var flokslærari okkara. Hann var sjómaður og hevði siglt við Mazeppu hjá SPPEftt í Fluglariði. Hann fregnaðist um orðið glóðkottur, sum hann hevði hoyrt umborð á hesi skútu. Vit kendust við orðið og funnu fragd í hesum ljómandi yrði. Ein glóðkottur var ein fremsur, sum lá tætt við eldstaðin.

Niðursetumenninir vóru so væl fjøggad, tá ið teir trinu á land. Komu heimanfrá undan heitar í hiroing og settu fótin á land á eina berligu oyggj – veltu upp úr nyggjum – tøðaðu og taðaðu so teimum varð liv lagað. Tað ráddi um at fáa liv í aftur, so glóðkotta livið kundi fáa sælar dagar.

Ovast uppi á Aarvegnum sást ein keppur koma oman eftir hesum víða havi. Hann fór so vinstrahallur skjólkandi við str eyminum. Hann læst ikki um vón, men eyguni pilkaðu dimmar litir undan tútinum og hetta var fjálgt, at kunna liva undir einum túti – einum litisverdum keppatúti mitt á Aarhavinum, har streymurin av folki og bólkum kundu óroga; men var tað gott og hugfarsligt at ligga undir hesum skugga og lata eyguni vandra um ljósfyltar skuggakantar og hábærsligar skorsteinar. Dreymurin um Litlu oyggj var í keppinum.

Ingálvur av Reyni hevði hendur aftan bak og gekk og smáfloytaði. Einglin Gabriel hevði sett tær so snøggliga upp á morgun og Mondigliani salvaði tær í tí lagna ljósinum, sum var í kjalarvørrinum. Heilsaði fólk, ið kom framvið. Hann lyfti ikki keppinum altið av skallanum, men fekk hondina – við einum, tv einum, trimum fingrum upp undir tann runda tútin. Ingálvur av Reyni var ávegis til Litlu oyggj. Hann gekk í sisshemi. Hann sá oyyna í dimmum, dökkum, gráum litum. Ja, summa tíðir í samansettum fløtum – integreraðum streymrásum, har tál og gar nmørur sótu væl um sátt. Hann læt o ynna í sátt skrud. Onkuntíð var hon í reyðum stakki, summa tíðir í blágráar í kápu, men eisini kundi tann grøni kir tilin kaga undan vaðingini og kenna seg eitt sindur fr emmandan og fjaran í hesum oyggjanna marglitta spæli. Út úr hesum gráliga litspæli hoyrdest ein klár dreingjaródd, ein bar iton, ein tenoródd, sum gav litunum liv og sælu. Ein oyggjasæla var í stevnskránni, hjá hesum litfagra manni. Hann vildi sleppa upp á oyyna. Hann festi oyyna á lœrifið og kom inn undir hana í øllum góðum og stóð har mitt í málningi sínum: Litlu oyggj.

Nú var gleimur á oyyni. Eitt sátt glóð-

